HÖGSKOLAN I BORÅS

Svenska med didaktisk inriktning för grundlärare i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, I

Swedish for Teachers Working in Pre-School Class and Lower Primary School, I

15 högskolepoäng
15 credits

Ladokkod: CF3S20
Version: 1.0
Fastställd av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2018-01-09
Gäller från: VT 2018

Nivå: Grundnivå
Huvudområde (successiv fördjupning): Didaktik (G1F), Svenska (G1F)
Utbildningsområde: Undervisning 60%, Verksamhetsförlagd utbildning 40%
Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt
Förkunskapskrav: Godkänt resultat om 7 hp från kursen Utbildningsvetenskaplig kärna I för förskollärare, grundlärare och ämneslärare samt godkänt resultat från tidigare terminers VFU inom ramen för Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, 240 hp
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen har två parallella fokus. Dels ska studenten genom ämnesteoretiska studier öka sin beredskap att undervisa i svenska. Dels ska studenten börja se sig själv som blivande lärare och därmed utveckla ett ämnesdidaktiskt perspektiv och sin förmåga att skapa goda och stimulerande lärandemiljöer. Kursens ämnesteoretiska studier innehåller två huvudområden studier om elevers läs- och skrivutveckling och om det svenska språksystemet. Kursen börjar med grundläggande svenska som läses parallellt med didaktiska aspekter på motsvarande innehåll. Det svenska språkets uppbyggnad och funktion, såväl fonologiskt, morfologiskt, syntaktiskt, semantiskt och grammatiskt som pragmatiskt behandlas. Kursen tillhandahåller därtill litteraturdidaktiska metoder för arbete med skönlitteratur i skolan, vilka studenten ges möjlighet att pröva. Kursens ämnesdidaktiska perspektiv sker genom studier av olika arbetssätt och metoder, vilkas syfte är att möta och utmana alla barn/elever med fokus på måluppfyllelse och ett inkluderande förhållningssätt. Tre veckors verksamhetsförlagd utbildning, VFU, ägnas åt undervisning och metoder med fokus på läs- och skrivutveckling. I kursen behandlas även frågor rörande bedömning av barns/elevers lärande och utveckling i relation till kursplanens innehåll för årskurs 1-3 i svenska, liksom diskussion kring olika analysverktyg som används vid kartläggning av barns/elevers kunskaper där ett av fokusområdena är kartläggning av nyanlända. Genom ett tematiska/ämnesövergripande arbetsområde studeras estetiska uttrycksformers och digitala verktygs potential i ett lärandesammanhang studeras både praktiskt och genom studier av litteratur och ämnesdidaktisk forskning. Kursen fokuserar på arbetet med svenskämnet i förskoleklass och årskurs 1. Vikten av att inkludera alla barn/elever genomsyrar hela kursens innehåll.

Mål

Efter avklarad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse
1.1 visa kunskaper om innehållet och den pedagogiska grundsynen i de nationella styrdokumenten som är relevant för svenskämnet i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3 och för hur synen på svenskämnet har förändrats över tid med fokus på språkets funktionella och formella aspekter
1.2 visa kunskaper om hur det svenska språket är uppbyggt och fungerar, såväl fonologiskt, morfologiskt, syntaktiskt, semantiskt som pragmatiskt
1.3 redogöra för, använda och problematisera kunskaper om lässtrategier, läsprogression och läsmetoder
1.4 redogöra för, använda och problematisera kunskaper om elevers strategier vid produktion av skrift och skrivprogression
1.5 redogöra för olika typer av texter kan utnyttjas för främjandet av alla elevers läs- och skrivutveckling i förskoleklassen och grundskolans årskurs 1-3
1.6 genom egen digital kompetens och med stöd i didaktisk forskning visa hur digitala verktyg kan användas i grundläggande

läs- och skrivutveckling
1.7 identifiera skolans möjligheter att möta barn/elever med olika bakgrund och erfarenheter

2. Färdighet och förmåga
2.1 omsätta och använda kunskaper om de nationella styrdokumenten i praktiskt arbete
2.2 i samråd med VFU-lärare och med stöd i svenskdidaktisk forskning samt utifrån relevanta styrdokument för ämnet svenska, formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera undervisning i svenska med fokus på måluppfyllelse för alla elever i förskoleklass och årskurs 1
2.3 exemplifiera hur språkutvecklande arbete utifrån svenska språkets uppbyggnad kan omsättas i skolans undervisning i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3
2.4 analysera och producera texter i tal och skrift, där språk och struktur uppfyller krav på såväl skriftspråklig korrekthet som genre- och situationsanpassning
2.5 med stöd i didaktisk forskning och utifrån egna erfarenheter visa hur estetiska uttrycksformer och ämnesöverskridande arbetssätt kan användas för att stimulera barns lärande med fokus på grundläggande läs- och skrivutveckling
2.6 med utgångspunkt i teorier om läs- och skrivutveckling planera, genomföra, dokumentera och analysera observationer, kartläggningar och intervjuer rörande barns sätt att tillägna sig läsning och skriftspråket

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt
3.1 i mötet med elever och kollegor använda ämneskunskaper och ämnesdidaktiska begrepp i ett relevant yrkesspråk
3.2 visa förståelse för hur innehållet i de nationella styrdokumenten påverkar arbetet som lärare i svenska
3.3 reflektera kring hur utmanande miljöer för språkutveckling för alla barn/elever kan arrangeras med hänsyn till klass, kön, etnicitet och olika kommunikationshinder

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops
- seminarium
- studiegruppsarbete
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Individuell skriftlig tentamen, enskilda och gruppvisa skriftliga inlämningsuppgifter, muntliga och skriftliga redovisningar i grupp samt närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning.

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(IN01) Det svenska språksystemet
Skriftlig individuell inlämning
Lärandemål: 1.2, 2.3
Högskolepoäng: 3,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN02) Bedömning och analys
Skriftlig individuell inlämning
Lärandemål: 1.3, 1.4, 2.6
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(IN03) Didaktisk planering och reflektion
Skriftlig individuell inlämning
Lärandemål:1.5
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ01) VFU
Verksamhetsförlagd utbildning
Lärandemål: 2.1, 2.2, 3.1, 3.2
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänt eller Godkänd

(RE01) Tematiskt arbete
Skriftlig gruppinlämning, muntlig gruppresentation
Lärandemål: 1.3, 1.4, 1.6, 1.7, 2.5, 3.3
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(TE01) Läs- och skrivutveckling
Skriftlig digital tentamen
Lärandemål: 1.1,1.3, 1.4, 2.4
Högskolepoäng: 5,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100% närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systematiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevers säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Högskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Alatalo, Tarja (2011). *Skicklig läs- och skrivundervisning i åk 1-3: om lärares möjligheter och hinder.* Kap. 2, 4, 5, 8, 9. Diss. Göteborg : Göteborgs universitet, 2011 Tillgänglig på Internet: http:hdl.handle.net/2077/25658 (123 s)

Alatalo, Tarja (red.) (2015). *Läsundervisningens grunder.* Stockholm: Gleerup (300 s)

Andersson, Peggy (red.) (2000). *Spökägget: att läsa och skriva i förskola och skola.* 1. uppl. Stockholm: Natur och kultur (72 s)

Berg, Elisabeth (2011). *Uppdrag språklyft. 1 : idématerial till Skolverkets "Nya språket lyfter!".* 1. uppl. Stockholm: Natur & kultur (151 s)

Förskoleklassen: uppdrag, innehåll och kvalitet. (2014). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: http://www.skolverket.se/publikationer?id=3329 (68 s)

Herrlin, Katarina, Ackesjö, Helena & Frank, Elisabeth (2012). *Förskoleklassens didaktik: möjligheter och utmaningar.* Stockholm: Natur & Kultur, kap 1-4 (124 s)

Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare.* 2. uppl. Lund: Studentlitteratur (252 s)

Josefsson, Gunlög (2009). *Svensk universitetsgrammatik för nybörjare. Övningar med facit och kommentarer.* 2. uppl. Lund: Studentlitteratur (205 s)

Kaya, Anna (2016). *Att undervisa nyanlända.* Stockholm: Natur & Kultur (200 s)

Lundberg, Ingvar (2010). *Läsningens psykologi och pedagogik.* 1. utg. Stockholm: Natur & kultur (189 s)

Läroplan för förskolan Lpfö 98. [Ny, rev. utg.] (2010). Stockholm: Skolverket (16 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2017. (2017). Kursplan i svenska och svenska som andraspråk. Stockholm: Skolverket (20 s)

Nya språket lyfter!: bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-4. Rev. uppl. (2011). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig: http:www.skolverket.se/publikationer?id=2474 (87 s)

Svenska skrivregler. 3., [utök.] utg. (2008). Stockholm: Liber (308 s)

Wasik, Barbara A. (2012) Developing Vocabulary Through Purposeful Strategic Conversations. *Reading Teacher.* Vol 66, no 2, s. 321-332 (12 s)

Westlund, Barbro (2017). *Aktiv läskraft: att undervisa i lässtrategier och förståelse : fk-årskurs 3.* Första utgåvan. Stockholm: Natur & Kultur, s. 11-157 (146 s)

Ytterligare litteratur, artiklar och skönlitteratur, tillkommer enligt lärarens anvisningar (ca 100 s)

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1-3, 240 hp.